

IKT-ABC

Vibeke L. Guttormsgaard, ITU, UiO
Torill Wøhni, Making Waves

Agenda

- Bakgrunn for IKT-ABC
- Hva forskning viser
- Helhetlig skoleutvikling
- Hva er IKT-ABC?
- Betydningen av IKT-strategi
- Praktisk oppgave: SWOT-analyse

ITU, Forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanning

- Nasjonal enhet ved Universitetet i Oslo
 - Forskning og utvikling
 - Koordinering og utredning
 - Formidling

		FORSKNINGS VISEI
	Skoleledelse og IKT	6
<p>FORSKNING I HET TIL UTDANNINGEN</p>	<p>Skoleledere har en avgjørende rolle når det gjelder organisasjonsutvikling og implementering av IKT i skolen. De stilles overfor nye utfordringer og andre krav til involvering. Utfordringene har nå blitt særlig aktuelle fordi digital kompetanse står sentral i kunnskapsplanen og fordi digital kompetanse inngår som ny basiskompetenhet i de nye læreplanene som skolene må forholde seg til fra høsten 2006.</p> <p>Forskning viser at fremtidens skoleledere helt konkret vil trenge kunnskap, ferdigheter og forståelse innenfor følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Hvordan IKT kan støtte, utvikle og forbedre undervisning og læring ▶ Å kunne motivere og utvikle skolens ansatte til effektiv læring med IKT ▶ Å utvikle og opprettholde IKT-ressurser ▶ Hvordan ledelsesinformasjonssystemer kan forbedre skolens effektivitet <p>Disse punktene er kjernen i utfordringene som skoleledere og skoleledere som måter arbeidet med utvikle en digitalt kompetent skole.</p>	Innhold <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skoleledelse og IKT ▶ Et skoleeksempel ▶ Oppsummering ▶ Tverr-strategi og visjon ▶ Fra forskning til praksis ▶ Anbefalinger for videre forskning ▶ For å lykkes ▶ Litteraturliste
<p>Et skoleeksempel</p> <p>Selvstendige og engasjerte elever på Elvebakken videregående skole</p> <p>På Elvebakken videregående skole har skoleledelsen satset sterkt på å gjøre IKT til en naturlig del av skolehverdagen for elever, lærere og administrasjon. Skolen gjenåpnet i november 2005, etter en omfattende ombygging. I forkant av dette ble en klar satsning på skoleutvikling, organisering av lærere, ledere, integrering av IKT i undervisningen og å prioritere mål å få til nye arkitektoniske løsninger som kunne støtte disse nye arbeidsformene, var sentrale tiltak i denne endringsprosessen.</p> <p>Ledelsen formet en klar visjon for skolen, den skal ha det beste og mest moderne tilbudet i Oslo innen sine studieretninger. Resultatet er skoleledelse. Alle rom er oppdatert i forhold til IKT-løsninger. Skolen har trådløst nettverk, skolens ansatte og de fleste elevene har bærbare pc-er og i tillegg finnes egne rom med stasjonære maskiner. Det finnes dessuten mange arkitektoniske løsninger som åpner opp for samarbeid, uavhengig av mer tradisjonelle undervisningsrom. Skolen har digitale informasjonstavler i fellesområdene, interaktive tavler til bruk i undervisningen, et velutstyrt auditorium samt eget brukerstøttest personale for elever og skolens ansatte.</p> <p>Fra å være en skole som som dårlig ut i odoregionen for få år tilbake, (Hornvåg og Vestby, 2005) er skolen nå (våren 2006) den mest populære av alle videregående skoler i Oslo i forhold til søkertall. Skoleledelsen har like bare satsert på datatryk og nettværktøyer skolen. IKT inngår i en overordnet satsning på å få til en bedre skole, der samspillet mellom elever og lærere står like sentralt som utvikling av elevenes ansvar for egen læring. Eksempel illustrerer dessuten et sentralt poeng når det gjelder skoleledelse og IKT: betydningen av en helhetlig organisatorisk forankring.</p>		<p>Oppsummering</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skoleledere har en sentral rolle for at skolen skal få til en vellykket integrering av IKT ▶ Skoleledere må involvere seg på nye måter i implementeringsarbeidet ▶ Bruken av IKT må ha en helhetlig organisatorisk forankring ▶ Ivareta et sentralt utvikling av strategi og visjon ▶ Det finnes flere verktøy til bruk i implementeringsarbeidet
		<p>UNIVERSITETET I OSLO</p>

Om IKT-ABC

- Viktig formidlingsatsning for ITU
 - Få FoU-resultatene ut i skolen
 - Styrke skoleledernes kompetanse i IKT-implementeringsprosesser

- Utviklet et verktøy som kunne bistå i utarbeidelse av strategiplan for skolens bruk av IKT
 - Oppstart i 2001
 - ITU ansvarlig for faglig innhold basert på FoU
 - Making Waves ansvarlig for strategiutvikling og fasilitering av prosesser

Forskning viser...

- Svært viktig med forankring i skolen
 - Opprette prosjektgruppe, referansegruppe og styringsgruppe ved egen skole

- Erfaringsutveksling
 - Samlinger med andre skoler fra samme kommune/fylkeskommune

- Konkret resultat
 - Lokalt tilpasset IKT-strategiplan

Fire kjennetegn på den digitalt kompetente skole

Fire kjennetegn på den digitalt kompetente skole

Digitale lærings-
omgivelser

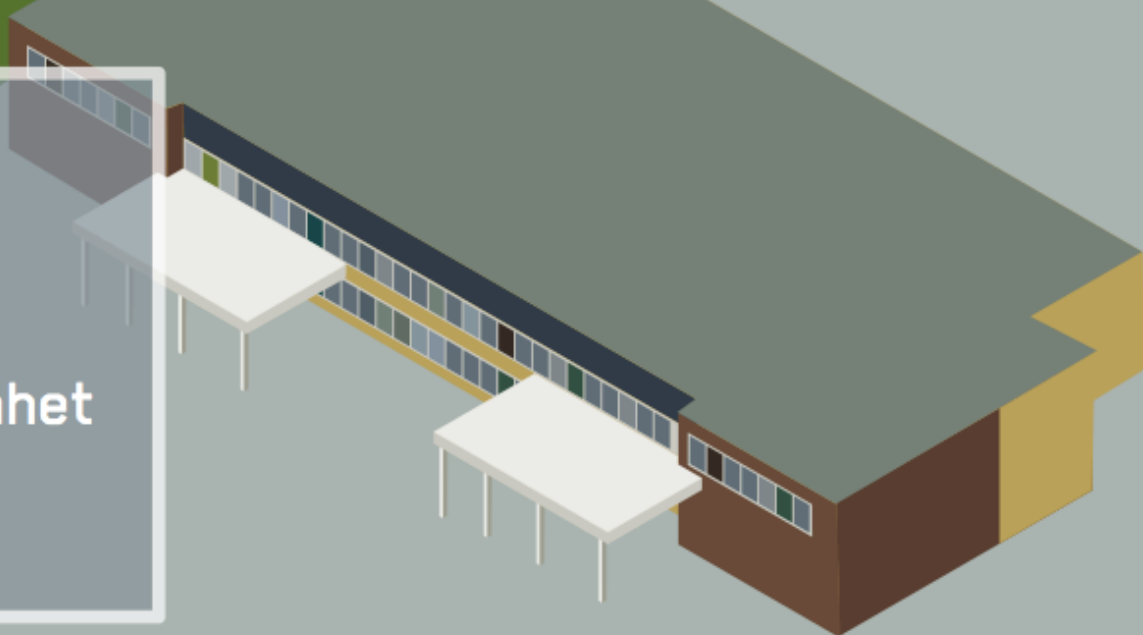

Fire kjennetegn på den digitalt kompetente skole

Digitale lærings-
omgivelser

IKT
modenhet

Fire kjennetegn på den digitalt kompetente skole

Digitale lærings- omgivelser

IKT modenhet

Vurdering med IKT

Fire kjennetegn på den digitalt kompetente skole

Den digitalt kompetente skole

Digitale lærings-
omgivelser

IKT
modenhet

Vurdering
med IKT

Fleksibilitet

Den digitalt kompetente skole

- Hva er suksessfaktorene?
 - Systematisk satsning på pedagogisk bruk av IKT
 - Systematisk kompetanseutvikling av lærere innen pedagogisk bruk av IKT
 - Utarbeiding av IKT-planer, som settes i sammenheng med andre planer og som forankres i kollegiet

For å lykkes...

- Utvikle en visjon for utvikling og integrering av IKT
- Sikre utvikling av digital kompetanse for alle skolens ansatte
- Selv holde seg oppdatert innenfor IKT
- Orienter seg mot og bruke eksisterende ledelsesinformasjon for skoleutvikling
- Sikre at skolens ansatte er personlige IKT-brukere

Skoleutvikling med IKT-ABC

- Veiledningsprogram i strategisk skoleledelse
- Tilbys over hele landet
- Grundig opplæring og veiledning i IKT-basert skoleutvikling
- Skolen sitter igjen med en egenutviklet IKT-strategi
- Forankring i ledelsen og organisasjonen forøvrig

Helhetlig tilnærming

- IKT-strategien skal ha en helhetlig tilnærming til IKT
 - Pedagogikk
 - Organisasjon
 - Teknologi

Skoler som har gjennomført programmet

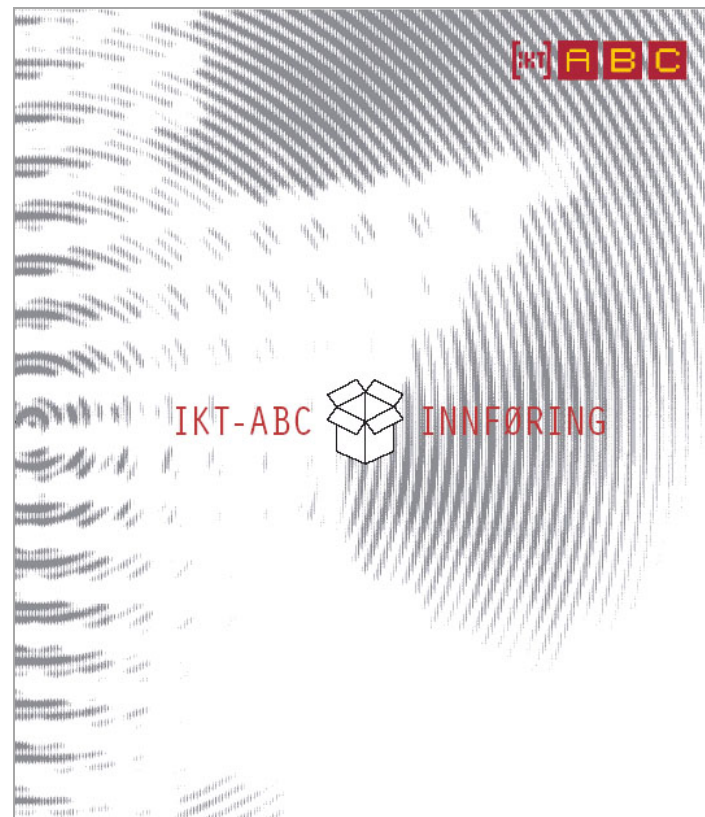
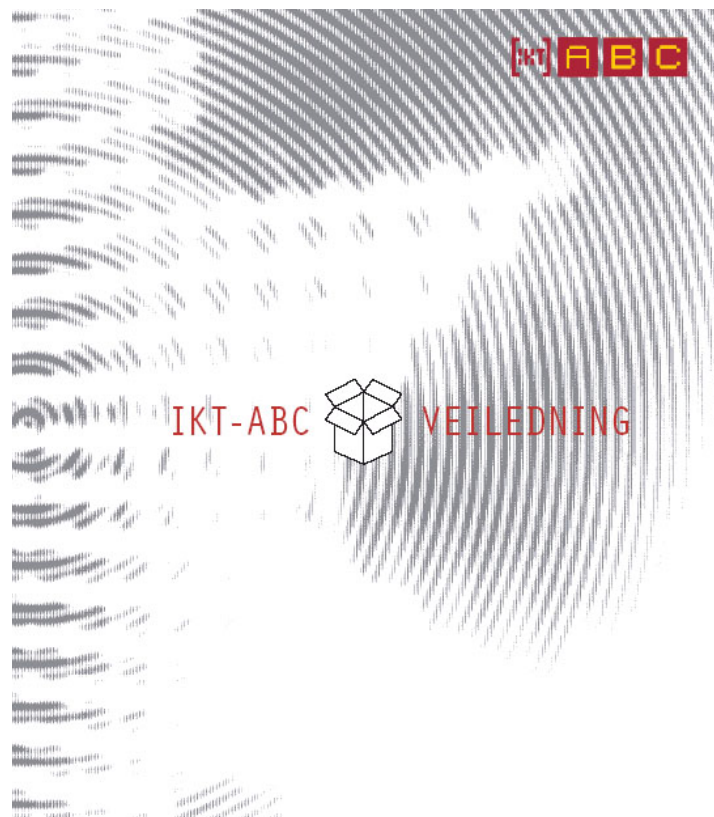
- Oslo, ca 170 InnsIKT skoler
- E-trøndelag, 30 vgs skoler
- Bodø kommune, 30 barne- og ungdomsskoler
- Ørlandet kommune, 15 skoler
- Nord Norge, 20 skoler
- Vestfold fylkeskommune, 10 vgs
- NATUR vgs
- NLM/KFF Kristne Friskoler
- Kurland skole, Lørenskog (i prosessen)
- Florø kommune, sentral IKT-plan
- Sarpsborg kommune, sentral IKT-plan for seksjon oppvekst

Hva tilbyr vi gjennom IKT-ABC?

- Samlinger/seminar
 - To dagers samling med innføring i strategiarbeid og prosjektplanlegging
- Veiledningstjeneste
 - Digitalt klasserom med maler og kommunikasjon (f.eks fronter eller it's learning)
 - Individuell oppfølging og veiledning mellom samlingene
 - Evaluering av innleveringer
 - Godkjenning
- Resultat
 - Strategiplan for 3 år
 - Kompetanseutvikling

Veiledningshefter

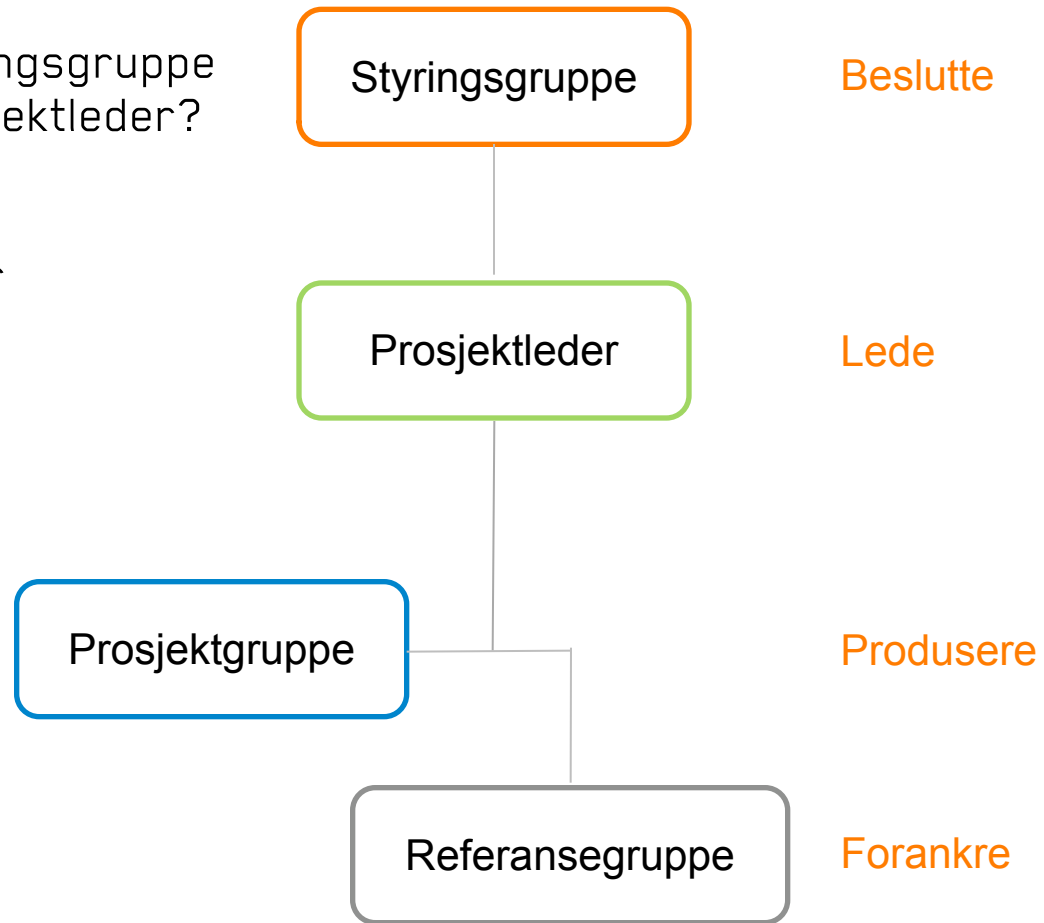

Fremdriftsplan – prosess

Aktivitet	Uke											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Første samling	★											
Definere og planlegge	■											
Situasjonsbeskrivelse		■	■	■								
Kritiske suksessfaktorer (SWOT)				■	■							
Visjon				■	■	■						
Andre samling							★					
Mål								■	■	■	■	
Strategier										■	■	
Årlig revisjon												★

Organisasjonsmodell

- Oppdragsgiver/Styringsgruppe
- Hvem bør være prosjektleder?
- Forankring
- Teamsammensetning
- Størrelse på grupper

Kritiske suksessfaktorer

INTERNT	Styrker	Hva er skolen god til, hva fungerer bra? Hva kan vi utnytte bedre?
	Svakheter	Hva fungerer dårlig i forhold til andre skoler, eller i forhold til ansatte/elevs/skoleeiers/foreldres forventning?
EKSTERNT	Muligheter	Er det andre behov/oppgaver skolen nå bør løse? Er det forhold utenfor skolen som kan utnyttes?
	Trusler	Hva kan skape problemer for gjennomføring av strategien, utenfor skolen?

SWOT-analyse

Styrker- svakheter – muligheter – trusler

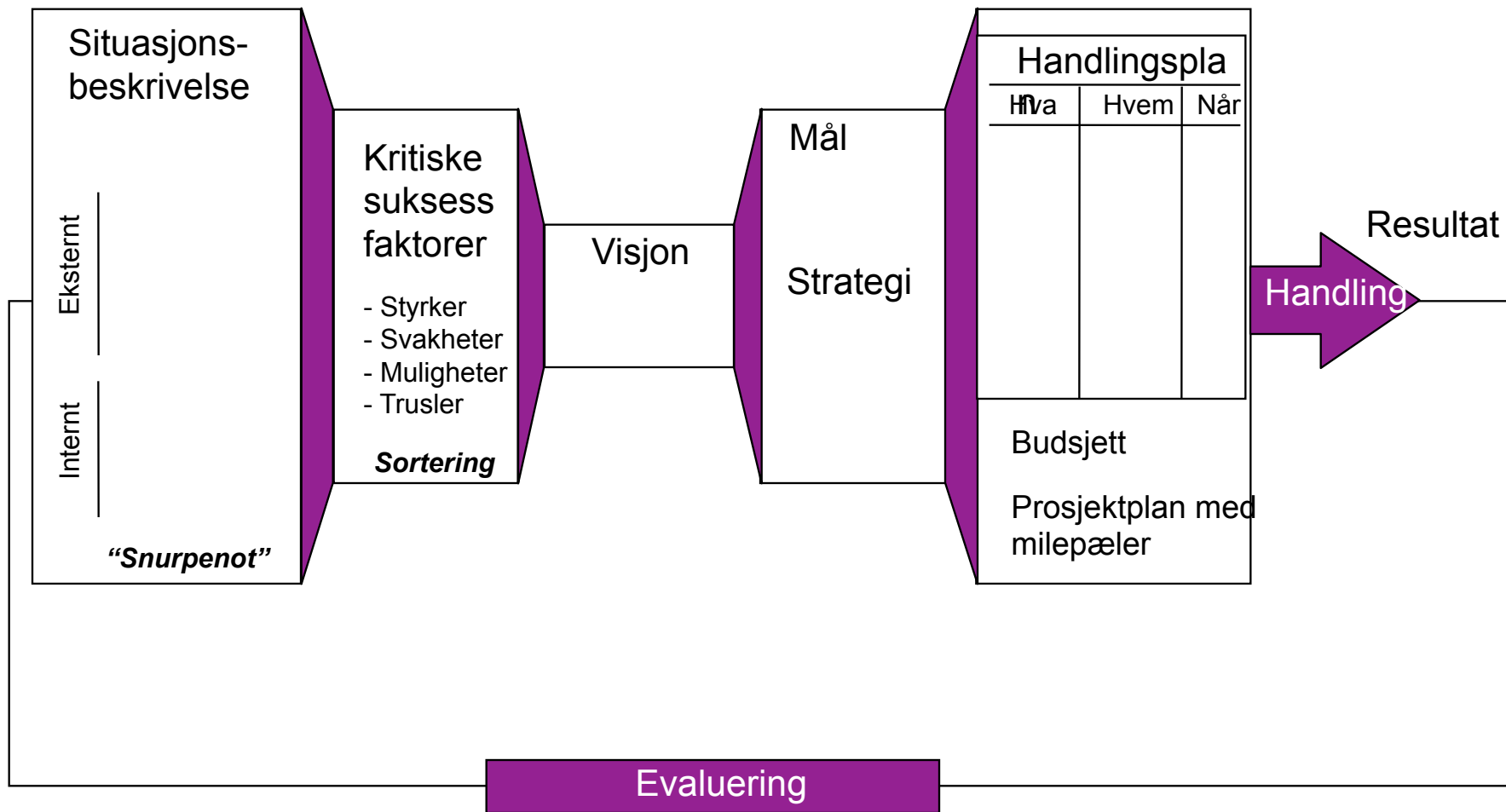
- Kartlegge styrkene og mulighetene for å kunne utnytte dem
- Kartlegge svakhetene og truslene for å sette inn tiltak og forebygge
- Viktig del av situasjonsbeskrivelsen
- Fundament for målformuleringer
- Klargjørende for en intern prosess

Oppgave

- Gjør en rask SWOT-analyse for din skole
 - Tenk i forhold til IKT-satsingen
 - Hva hemmer og hva fremmer utvikling av digital kompetanse og integrering av IKT i den pedagogiske virksomhet?

Prosesen

Fem innsatsområder

Pedagogisk bruk av IKT

Elevenes IKT-bruk og kompetanse

Personalets IKT-bruk og kompetanse

Organisering og tilrettelegging

Infrastruktur og programvare

Hvordan formulere gode mål?

”SMART”e mål

- Spesifikke
- Målbare
- Aksepterte
- Realistiske (men ambisiøse)
- Tidsbegrensede

SMART- testen

	I liten grad		I stor grad		Kommentar
	1	2	3	4	
Spesifikk					
Målbar					
Akseptert					
Realistisk					
Tidsbegrenset					

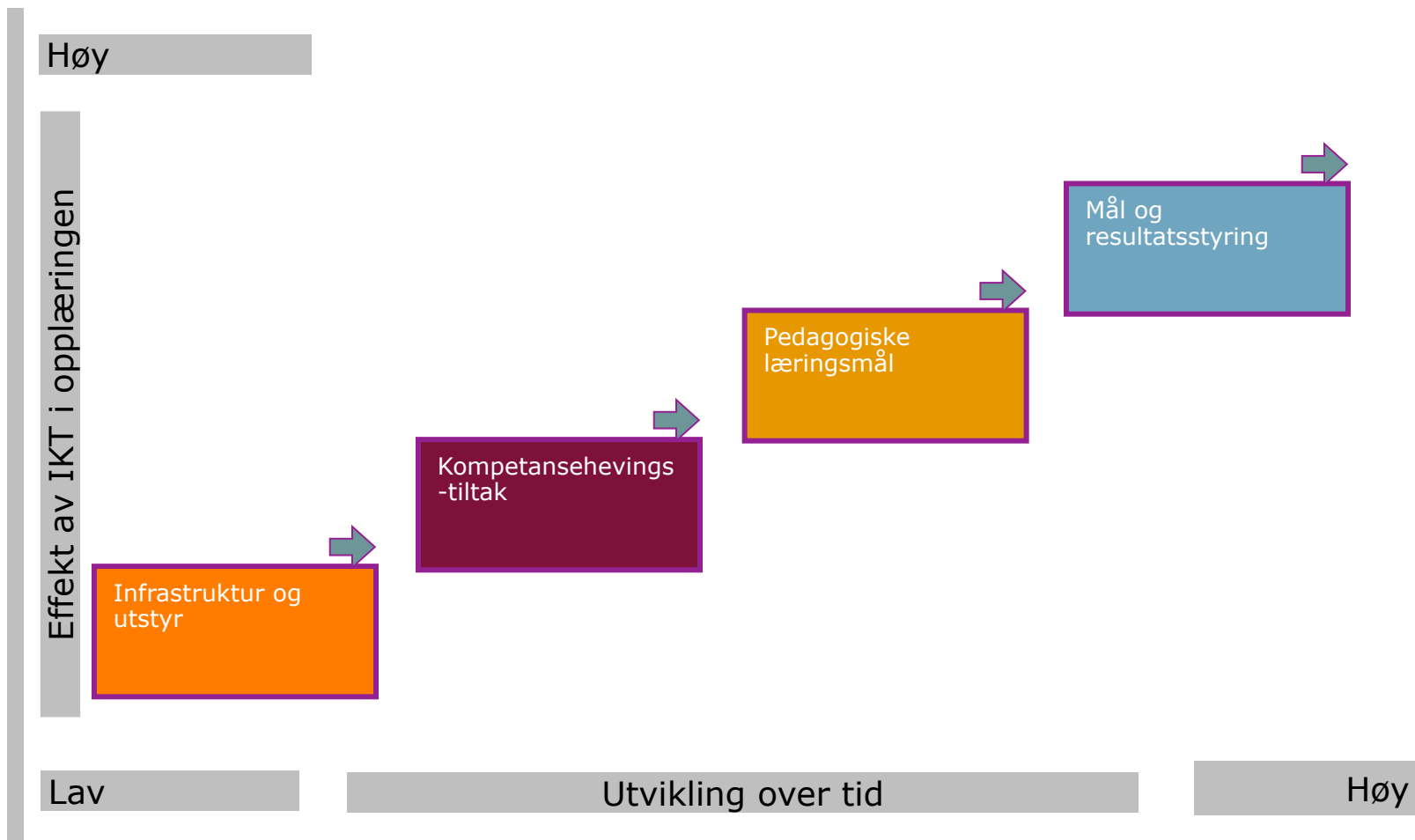
Våre erfaringer

- Prosjektet må ha forankring i ledelsen
- Ledelsen må sette av nok ressurser og
 - etablere eierskap til prosessen
 - skape entusiasme
- Stramt opplegg fungerer godt
- Godkjenning av strategien viktig
- Prosessen viktigere enn planen

Forsterkende prosesser, kjennetegn på effekt av IKT

Ledelsens betydning for resultatet

- : Skolen har gjennom flere år hatt en satsing på IKT, både maskin- og programvare, bruk av LMS og opplæring av elever og ansatte. Det er lagt ned mye energi i både grunnleggende ferdigheter og pedagogisk bruk av IKT, men opplæringen har ikke alltid hatt god nok effekt, dels fordi organisatoriske forhold ikke har ligget godt nok til rette, og dels fordi det har vært lite trykk fra ledelsens side på bruk av IKT hos den enkelte lærer

Hvordan trykke?

Hvordan følge opp?

Hva sier skolelederne?

- IKT-ABC bærer bud om en ny tid i norsk skole. Nå får skolen en plan som gjør det mulig å arbeide systematisk og målrettet for å gjøre IKT til en integrert del av læringsarbeidet.
: Bjørn Mannsverk, und.insp. Godøy skule
- IKT ABC er kanskje det mest effektive, inspirerende og lærerike prosjektet skolen vår har deltatt i, men også det mest krevende.
: Anne-Lise Fagerheim, rektor, Hommelvik ungdomsskole
- Prosjektstyringsverktøyet og prosessen var helt uvurderlig for oss"
: Asbjørn Saarheim, IKT-ansvarlig Skøyenåsen skole og ass.rektor/IKT-ansvarlig Nedre Bekkelaget skole

Hva sier evalueringen

- IKT-ABC fungerer som et redskap for å gjøre skoleledere kompetente til å styre de ulike elementene i en IKT-implementeringsprosess

Rambøll Management

Skoleledelse

- IKT-satsing; en kritisk suksessfaktor
- Være en god rollemodell og endringsagent
- Være tydelig i forhold til krav til pedagogene
- Legge til rette for kompetanseutvikling gjennom etter- og videreutdanning
- Sette av nok tid og ressurser
- Se sammenhenger!
- Forståelse for hva pedagogisk bruk av IKT innebærer
- Forståelse for begrepet digital kompetanse